

Előfizetési árak:

Egész évre	12 fr.
Félévre	6 "
Három hónapra	3 "
Egy hónapra	1 "
— Egyenlő részletekben —	
Egyenlő részletekben	4 kr.

Kiadóhivatal:
Fleissner Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybécskerek, Uri-utca 276. sz.,
ahová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felmó-
lamások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi Iroda:
Nagy-Bécskerek,
Zápolya-utca 1-28 szám,
ahová a lap szerkesztésével, illetve
minden közlemény intézendő.

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el
azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

A költségvetési vita.

Nagybécskerek, november 13.

(F) A költségvetési vitának első hete nem mult el botrányos jelenet nélkül. Az ellenzék ezt a sikerét a dologhoz illő önértékeléssel konstatálhatja. Nem irigyeljük tőle ezt a dicsőséget, de nem is hallgathatjuk el, hogy ezt rovására írjuk, s hogy ezzel ellentétben ne utaljunk arra, amit viszont a kormány és a szabadelvű párt az első héten produkált.

Míg az ellenzéki felszólalók abban keresték céljukat, hogy önkényes ráfogásokkal illessék a Bánffy-kormányt, vagy hogy túlzott és valótlan színekkel eseteljék az ország közállapotait, mint pl. Helfi Ignác és Horánszky Nándor, és végül az ellenzék csinos botrányokkal tetézte a szombati ülést, addig a kormányt egy pillanatra sem hagyta el az a komoly tárgyilagosság és higgadt mérséklet, amely az embernek a főlényt ellenfele fölött biztosítja. Ennek a magatartásnak kiváló magas színvonalú jelei Lukács László pénzügyminiszternek és Perczel Dezső belügyminiszternek beszédei.

Az előbbiről már volt alkalmunk szólni s ezért most csak az utóbbival foglalkozunk.

Perczel Dezső ezuttal mondotta el eddigéig legnagyobb terjedelmű s egyuttal legjelentékenyebb sikerű szónoklatát, amely a Bánffy-miniszteriumnak ezt a kiváló tagját fényes képességeinek teljes erejében mutatta be. Perczel ebben a beszédben nemcsak a saját tárczája keretébeeső ügyekre vonatkozólag adott széles látókörre és magas színvonalú felfogásra való fölvilágosításokat, hanem általában a kabinet egész politikáját illetőleg elsőrendű államférfihoz illő kijelentéseket tett, amelyek a már már elposványosodó vitát ismét kellő színvonalra emelték.

Az állami anyakönyvvezetés ellenében fölhangzott panaszokat Perczel teljesen eloszlatta, mennyiben hiteles és pontos adatok segítségével kimutatta, hogy az állami anyakönyveknek életbe léptetése minden zökkenés nélkül, sokkal kevesebb rázkódással s a kedélyeknek sokkal kisebb izgatottsága mellett történt meg, mint a mennyitől tartani lehetett. Az állami anyakönyvek életbeléptetése nem okozott több zavart, mint bármely más új intézmény.

Hasonlóképpen az ellenzéknek immár stereotyp-pá vált panaszára a választási visszaélések tárgyában szintén megadta a kellő fölvilágosításokat a belügyminiszter. Adataiból megtudtuk, hogy a választók összeállított névjegyzéke ellen egy választókerület kivételével a többiekben ugyyszólván elenyésző kevéssé mondható felebbezés adatott be, ami elég világosan mutatja, mennyire alaptalanok az ellenzéki oldalokon hangoztatott képtelen panaszok, mintha a kormány szándékosan meghamisítaná a névjegyzékeket oly módon, hogy azokból az ellenzéki választók zömét kihagyják.

Perczel végül a közigazgatás államosítása reformjainak sorrendjét is szabatosan megjelölte és a törvényhatósági önkormányzat kérdésére is kiterjeszkedett, amelynek fejtegetése meggyőző czáfolata annak az alaptalan állításnak, hogy az államosítás egyetlen célja a központi hatalomnak kiterjesztése az autonómia rovására.

Perczel ezek után elég éles és találó polémiát folytatott gróf Szapáry Gyula és

Horánszky Nándor ellen, kimutatván egyrészt, hogy Szapáry teljesen a kormány programját valija magának, aminthogy politikai multjánál fogva nem is lehet másként, s így most már nincsen tartható alapja politikai különállásának, amelyet azonban Szapáry replikájában mégis fenntartott; másrészt meg találóan jellemezvén Horánszkyt az általa, hogy fölajdulásait egy politikai Werther keserveinek nevezte. Szóval Perczel beszédéből nem hiányzott a teljesség kedvéért a nemes, de sohasem sértő él, amely méltó eszköze a magas színvonalon vitakozó eszméknek.

Anyakönyvi ügyek.*

Nagybécskerek, november 13.

13. Kérdés: Az 1894. évi XXXI. törvénynek életbelépte, tehát f. évi október hó elseje előtt a felekezeti anyakönyvvezető által eszközölt kétszeri hirdetés elegendő arra, hogy a hirdetés a polgári anyakönyvvezető által mellőztesse, — illetve megfelele az ily módon eszközölt hirdetés a fent hivatkozott törvény 144. §-ában foglalt rendelkezésnek?

Nézetem szerint ily esetben a polgári anyakönyvvezető a hirdetést mellőzheti, mert a törvény által kívánt kétszeri hirdetés a törvénynek életbeléptetése előtt megtörtént, e szerint itt a 144. alkalmazható.

Felelet: Az egyházi házasság köthetőségéhez háromszori kihirdetés volt szükséges, így ha ez nincs meg, azt a polgári anyakönyvvezető előtt ismételni kell, esetleg a határidővél hirdetés alól teamentesert kell folytatni. — O. v. jgm. ut. 60 és 53 §-ait.

14. Kérdés: A mostoha özvegy anyja mint törvényes képviselő bejegyzése elegendő-e oly nőnek, a ki 1876. évi szeptember hó 8-án született, tehát nem 20 éven alól és meg nem haladta még 20 ik életét?

Felelet: Nem elegendő; mert előszörban is a mostoha özvegy anyja nem törvényes képviselő s így az ő bejegyzése egymagában figyelembe sem jöhet s így ez esetre gyambatosági bejegyzésre van szükség.

15. Kérdés: Kollegám közül egyik azt vitatja, hogy az irni nem tudó bejelentő által csupán csak kezjegye (keze keresztvonása) teendő oda az anyakönyvbe, hol az aláírást eszközölni kell, míg a másik pedig azt vitatja, a kezjegy mellé neve is odairandó s a nevet odairó nevaláíróként magát megjelölni köteles.

En ez utóbbi eljárást követtem, kérdem, helyesen vagy helytelenül jártam-e el?

Felelet: Helytelenül nem járt el, de nem is szabályszerűen, — mert a Bm. ut. 35. §-a világosan csak a kezjegy oda tevéséről szól s a 4-ik példában ekként is mutatja azt be; így tehát ezen rendelet szerint a bejelentésnek ha a bejelentő irni nem tud vagy nem képes, csak kezjegy alkalmazandó, bizonyára azért intézkedik úgy a rendelet, mivel a bejegyzésnek nem a bejelentő, de a bejegyzést eszközölő anyakönyvvezető aláírása adja meg a közokirati jellegét, ezért tehát szabályszerűen nem járt el, de ne aggodjék, helytelenül sem járt el, mert ezen Bm. ut. nem prerogátum az 1874: XXXV. t. cz. 80. §. és 1876: XVI. t. cz. 4. és 6. §-ainak, a melyek közül az első (az 1874: XXXV. t. cz. 80. § a) azt mondja, hogy: „ha valamegy fél nem

* E rovatot az anyakönyvvezető urak érdekében nyitottuk. Ez alatt minden az anyakönyvvezetés és házasságkötésre vonatkozó kérdésre szívesen felelünk, ha a feltett minden egyes kérdés külön-külön írv papíron akként iratik le tisztán és olvashatóan, hogy a félv papír egyik lapja teljesen tisztán maradjon, másik lapján pedig a felelet felírására elég hely jusson, ezenkívül a kérdést a felelet aláírja s hivatali pecsétjével ellátja.

tud vagy esetleg nem képes irni, ez az okiratban az akadályozó körülmény megemlítése mellett megjegyzendő. Egyszermind ez esetben két tanu . . . hivatik meg, a kik előtt saját kezjegyével lássa el a fél az okiratot, egyik tanu pedig . . . a fél nevért írja alá s magát mint nevaláíró nevezze meg.“ A másik (az 1876: XVI. t. cz. 4. § a) pedig azt mondja, hogy: „az írásbeli magánvégrendeletnél szereplő irni nem tudó egyik tanu az okiratot kezjegyével látja el s nevért az irni tudó tanu mint nevaláíró írja alá, — a harmadik (1876: XVI. t. cz. 6. §) pedig így szól: „hogy ha a végrendeletkező, irni nem tud vagy nem képes, nevért az okiratot és irni tudó tanuk egyike mint nevaláíró írja alá, a végrendeletkező pedig kezjegyével lássa el.“

Ne alterálja e tekintetben az, hogy a felhozott tételes intézkedések közjegyzői okirat és írásbeli magán végrendeletre vonatkoznak, — ezeket a gyakorlat (törvényszéki gyakorlat) annyira elfogadta, hogy ezek nélkül kiállított okmányokat el sem fogadják.

Meg kell azonban hajolni az anyakönyvi törvény előtt is, mely szabadelvűségét e tekintetben is magán hordja, hogy t. i. nem lényezzeriti az irni nem tudó vagy nem képes feleket oly tanuk magával hozá ára, kik közül legalább az egyik irni tudjon; — sőt számolt azzal a körülménnyel is, hogy mivel népünknek nem ritka sőt túlnyomó esete az, hogy a tanuk is csak saját nevüket képesek leírni, azért engedni meg egyszerűn a kezjegy alkalmazását, de ez esetben azon körülményt, hogy az illető irni nem tud, vagy bármely okból nem képes, a szövegben mindig nyilvan meg kell említeni.

16. Kérdés: Az anyakönyvvezetés és házasságkötésnél előforduló nyomtatványok oly dologi terhek e, melyet a községnek kell viselni?

Felelet: Nem; mert az 1895. aug. 10 én 66765. sz. Bm. a törvényhatóságok első tisztviselőihez, a . . . kezelési nyomtatványok tárgyábani rendelet negyedik utolsó kikézdéében ezeket mondja: „a mi . . . a kezelési nyomtatványokból a jelen készlet felhasználása után való szükségletet illeti“ tartoznak az anyakönyvvezetők „minden év május havában minden egyes nyomtatványtól a következő évre szükséges mennyiséget“ az alispánnak bejelenteni, a ki azután azoknak megrendelését eszközli. A megrendelésre elegendő a nyomtatvány neve helyett annak raktárszámát jelezni.

Millenniumi hírek.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, november 13.

Ülés a miniszternél.

A mult napokban értekezletre hívta Daniel Ernő kereskedelmi miniszter, mint az 1896. évi ezredéves országos kiállítás egészségügyi és gyermeknevelési csoportjának elnökét dr. Korányi Frigyes egyetemi tanárt és főrendiházi tagot, továbbá a csoport kilencz alelnökét: dr. Chayzer Kornél miniszteri tanácsost, dr. Csatóry Lajos egészségügyi tanácsost és dr. Tauffer Vilmos, dr. Högyes Endre, dr. Thanoffer Lajos, dr. Müller Kálmán, dr. Kétyi Károly, dr. Todor József és dr. Bókai János egyetemi tanárokat, továbbá az egészségügyi csoport előadóit, csoportbiztosait és jegyzőit. Miután Korányi tanár meglehetősen szavakban megköszönte a miniszternek az egészségügyi csoport iránt tanúsított érdeklődését Daniel Ernő egyenként felkérte a csoport alelnökeit, kik egyuttal az alcsoport elnökei, hogy tegyenek jelentést a csoportjukban eddig törtétekről. A referatuumok igen kedvezőek voltak és reményt nyujtanak az iránt, hogy a kiállításnak ez az

oly annyira fontos csoportja kellően lesz bemutatva. Csak egy momentum volt, amely kedvetlen lett volna az egészségügyi csoportra nézve, és ez az, hogy igen sok fontos egészségügyi objektum más szakmába vágván, ott jelentettek be, és hogy olyan testületek, melyek sokat mutathatnak be az egészségügyi téren, saját pavilonjukban állítanak ki. A miniszter megígérte, hogy ezeket a bajokat orvosolni fogja annál inkább, mert az illető gyárosnak vagy testületnek a maga érdekében áll, hogy készítményeit az egészségügyi pavilont látogató szakember a többi e szakmába vágó kiállítási tárgyakkal összehasonlíthassa. Igy kilátásunk van arra nézve, hogy jövő tavasszal hazánk egészségügyi viszonyait hűen reprodukálva láthatjuk az egészségügyi, balneológiai, gyermek- és mentő pavilonban és a néprajzi faluban elhelyezett mintakórházban.

A kiállítás faluja.

Az ezredéves kiállítás nagyérdéki speciálitása: a falu már jórészt felépült, s már a belső berendezés, a beburkolás és felszerelés munkájához látnak. A középületek már mind felépültek: a templom, a községháza, az iskola és kórház, valamint a felig szintén középületszámba menő debreczeni csarda is. A falu házai közül készek a jász kun szolnoki ház, a esongrádmezei, a kalotaszegi, a nógrádi palócbáz, a zalamegyei göcsei ház, a nyirvidéki, a borsodmezei matyóház, a eszprémmezei szentgáli, a brassómezei csángó ház. Ezek mind a magyar utcában épültek. A nemzetiségi utca házai közül felépültek a szebeni szász, a torontali sváb és szerb, a hunyadmezei oláh, a krassó-szörényi oláh, a vasmezei vend, a sarosi tót és a beregi ruthén ház. A székely ház előtt most állították fel a faragott keresztjét, a melyet székely emberek csináltak odahaza. Ezt a felírást írták rája:

JÉZUS KRISZTUS KINSZENVEDÉSE EMLÉKÉRE!
ÁLLITATTA CSIKVÁRMEGYE KÖZÖNSÉGE
A KIÁLLÍTÁS ALKALMÁRA.
KÉSZÜLT 1895. NOVEMBER HAVÁBAN.

Sportünnepek a kiállításon.

A millenniumra alakult „országos torna és sport-bizottság” végrehajtó bizottsága e hónap 15-én délután 5 órakor a kiállítás igazgatóságának épületében ülést tart, amelynek napirendje:

1. Az atletikai klubok szövetségének a millenniumi versenyekre vonatkozó programja.
2. Az evezős egyesületek szövetségének ugyanerre vonatkozó programja.
3. A magyar országos úszószövetség által tervezett úszói versenyeket és verseny helyének megállapítása.
4. A középkori tornajatekok rendezése tervének vizsgálata.
5. A versenytér tervének megállapítása.
6. A magyar úszó egyesület által tervezett millenniumi versenyek programja.

Kiállítási lakoma.

A kiállítás összes csoportjainak elnökei, előadói, jegyzői és bizottsági tagjai, valamint a kiállítás igazgatósága, műszaki osztálya, számvevősége és sajtó osztálya e hónap 16-án szombaton este 7 $\frac{1}{2}$ órakor ömmerkedő estere gyűlének össze a vigadóban. A vacsorán Dániel Ernő kereskedelmi miniszter és Vörös László államtitkár is részt vesz. A lakomára való részvételi jegyeket a kiállítás igazgatósági épületében lehet megváltani.

HIREK.

Tájékoztató.

November 16. Tullics György szolgálati jubileuma.
November 17. A nagybecskerek szónegygyár közgyűlése
December 16. Városi közgyűlés.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők észre kedden és pénteken délután.
A Ganz-gyár építési irodája az Uri-utcán, a Schuvert házában van.

— **Ferencz Ferdinánd főherceg tiszteletére a lussanpiccolói lakosság** tegnap nagy evés-regattát rendezett. Az ünnepélyre a sziget egész lakossága összerieglett és a király által adományozott bronz mellszoborért a fiatalság legjáva versenyzett. A regatta után lakoma volt, a kivívott Riván szerenádot rendeztek a főhercegnek.

— **Névváltoztatás.** Friedmann Adolf nagybecskerek lakos vezetéknévének „Todor”-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Polgári házasság és a rendetlen ruha.** Lapunk tegnapi számában említettük, hogy a sokat emlegetett pár nevében, melytől piszkos ruhája miatt Krsztics polgármester és anyakönyvvezető megtagadta a házasságkötésnél való közreműködést, Nikiforovits Vazul Torontálvármegye alispánjánál panaszt emelt. Dr. Dellimanich alispán ma döntött ez ügyben, még pedig olyképen, hogy felebbezőt ugy panaszával mint kártérítési igényével elutasította s ezen ügyben a további eljárást beszüntette. Az alispáni indokolás főképen azon miniszteri rendeletre támaszkodik, melynek értelmében az anyakönyvvezető ügyelni tartozik, hogy a házasságkötés kellő ünnepélyességgel és jelentőségéhez illő komolysággal történjék, pedig tanukkal te lett igazolva, hogy vőlegény és menyasszony nemcsak rendetlen, de piszkos ruhában jöttek az anyakönyvvezető irodába.

— **Bőséges istenáldás.** Ujvár községben — mint levelezőnk jelenti — tegnapelőtt Martin Miklós asztalos neje három egészséges fiúgyermeknek adott életet.

— **A szerb ház.** A regattabáz rendezése ugyancsak megváltozott. A hol máskor tornaeszközök csábitanak ideges korszakunkban oly annyira szükséges testgyakorlásra, ott most az egyik oldalon tropikus növények díszlenek, míg a nagy csarnok tulnyomó részét annak a szerb háznak szobái töltik be, mely hivatva van a millenniumi kiállításon a torontálmezei szerbek otthonát bemutatni. Ezt a kiállítást ma délelőtt nyitotta meg Rónay Jenő főispán, ki pont $\frac{1}{2}$ 11 kor jelent meg bájos fiatal neje társaságában. A főispán szép beszédben kifejevén a kiállítás fontosságát, egyuttal köszönetet mondott Streitmann Antal tanárnak, a kiállítási munkálatok e fáradhatlan vezetőjének. A szép számú közönség legnagyobb részét a jótékony, szerb és izraelita nőgyetek hölgyei képezték, ott voltak azonkívül dr. Dellimanich alispán, báró Feilitzsch m. főjegyző és neje, Poroszkay Béla főügyész, Réczey Gyula főmérnök, Lauka Gusztáv veterán irónk és többben. Streitmann tanár és Poppovits Pál szerb tanító kalauzálása mellett azután megtekintették akiállítás részleteit, melyekre legközelebb bővebben visszatérünk. Itt megemlítjük, hogy a kiállítás minden este 8 óráig nyitva áll a közönség részére s hogy a 20 kr belépti díj a három nőgyet javára fog tordíthatni.

— **A vonat alatt.** Veres szerencsétlenség történt az áramvasutaknak Csaba felé menő vonaton, a 84 számú örház közelében. Egy 63 éves hódmezővásárhelyi gazdakodó az áldozat, a ki bepálinkázott állapotban került a sínekre. A 84-es ór még délután beszélt is vele, 9 órakor pedig mikor bejárta vonalat, látta, hogy Paku Ferencz a vasuti töltés mellett elvonuló kocsin utolszik, honnan felkelve, figyelmeztette a hazamenésre s meghagyta neki, hogy a vágányok közé ne menjen. Paku felkelt, el is indult, de a vágányok között, ahol valószínűleg felbukva, a robogó vonat elől nem tudhatott kitérni s így az elgázolta. Holttestére a hajnalban munkára menő napszámokos akadták rá.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskerek anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Született:

November 2. Kálmán István (róm. kath.) cipész segéd Katalin leánya. — 3. Maximov Velimir (g. kel.) felügyelő Mária leánya — 4. Hefler Ferencz (róm. kath.) napszámos Ferencz fia. — 5. Boko Radivoj (gör. kel.) bocskoros Tivadar fia. — Gyukics Vitélyos (g. kel.) földműves Szmiljana leánya. — Deifel István (róm. kath.) ácsmester Mátyás és István nevű 2 ikergyermek. — Kirtyánszki István (g. kel.) földműves Rajko fia. — Moity János (g. kel.) napszámos Vojin fia. — 6. Ferdinándi György (róm. kath.) napszámos András fia. — 7. Roschul Lázár (g. kel.) napszámos Szlavko fia. — 9. Wegling Ferencz (róm. kath.) irnok Margit leánya. — Balló András (róm. kath.) földműves Erzsébet leánya. — Ilin János (g. kel.) napszámos Deszanka leánya.

Meghalt:

November 9. Gaszinaun János (róm. kath.) ács 56 éves korában tüdőlobban. — 10. Istvaneszk Szilviusz (róm. kath.) vasuti szertárkezelő 33 éves korában tüdővészben. — 10.

Krizsanov Lázár (g. kel.) napszámos 65 éves korában aggaszályban. — 10. Paruska Mijáné (g. kel.) 40 éves korában tüdővészben. — 11. Csikos András (róm. kath.) bérés 12 éves András fia béhurutban. — 12. Pozsár Szilveszter (róm. kath.) földműves 18 éves Ágnes leánya typhusban.

— **Vizbefult grófkisasszony.** Megrendítő szerencsétlenségről értesít bennünket fővárosi levelezőnk. Bethlen Pál gróf esztercei nassódmegyei főispán viruló szép 15 éves leánya Ida, a Bethlenben a Szamosba fut. A szörnyű katasztrófa ugy esett, hogy a grófkisasszony, Bethlen András gróf, a volt földművelésügyi miniszter gyermekeivel és két nevelőnővel sétálni ment a Szamos partjára, a hol rámentek a parthoz kötött tutajokra. Véletlen szerencsétlenség folytán Ida grófkisasszony Lenn Annával, a magyar nevelőnővel beleesett az áradófélben levő Szamos sebes hullámaiba. Az ár mindkettőjüket magával ragadta. A francia nevelőnő segítségükre akart sietni, de a két lány őt is magával rántotta. A közelben levő emberek azonnal megpróbálták a mentést és a két nevelőnőt sikerült is élve a partra hozniok, de a grófnőre csak egy félóra múlva akadtak a gát zsilipjénél. A szerencsétlenség híre, a hova csak eljutott, mindenütt a legnagyobb megdöbbenést és részvétet idézte elő. Különösen élénk a részvét a köztisztviselőben álló és földig sújtott szűkök iránt, akik Ida grófkisasszonyban kedvencüket veszítették el.

— **Társas vacsora.** Kedélyes társas vacsorára gyűlt össze egy kis társaság tegnap este a Korona szálló éttermében. Nem csoda, ha ma napság az ilyen kis zártkörű mulatságok egyre nagyobb tért hódítanak, mert sokkal fesztelenebbek, kedélyesebbek a nagy baloknál, és különösen városunkban annál is inkább sikerűnek, mert nem lévén elő; nagy és kényelmes helyiség nagy mulatságra, nincs tolongás, mindenki tánczol, még pedig sokat. A tegnapi estélyen is mindama tényező megvolt, melyek egy sikerült mulatsághoz megkívántatnak. Részt vettek városunk hölgyei közül báró Feilitzsch Bartholdné, özv. Hegedüs Miklósné, báró Kamény Etelka, (Erdélyből), özv. Kuliffay Lajosné, Lászlay Irén (Budapestről), Sladovich Angela, Stenbach Bella, Szathmáry Kálmánné és leánya Sárka, Vécsey Gaczi, Wattay Miklósné és leánya Margit. — y.

— **Varju helyett a szomszédját.** Örökös volt a villongas Gavriette Mannilla és Csukoricza Petru bajai lakosok között, miből kifolyólag hol Gavriette döngötte el Csukoriczát, hol Csukoricza Gavriettet, melyért azonban habár egyik-másik esetepatájuk véresen végződött is — egyik sem alkalmatlanzkodott a bíróságnál soha, hanem várta csöndesen az alkalmas pillanatot, melyben tartozását kiegyenlítheti. Az utolsó összerúgásnál Gavriette annyira restanciában maradt, hogy amilyen amolyan verekedéssel nem hitte lekivitelhetni a számlát, azért tehát nagy dolgokon törté a fejét. Sok varju röpökött a községben, a kerteket egészen ellepték s Gavriette ugy vélte, hogy az eltévedt sörétek fennakadhatuának a Csukoricza szomszéd oldalába. Fenn is akadtak. Mert hát Gavriette a padláslyukon keresztül oly szerencsésen lőtt a kert plankján kuczorgó varjukra, hogy azok mind elrepültek, a sörétek azonban oldalba kapták a sütőtököt szedő Csukoriczát, aki nagy jajgatva szaladt fel a kertből. Csukoricza ugyan nem halt meg, azonban az orvosi vélemény szerint a megsöréteztől vagy 6—8 hétig nyomhatja az ágyát. Varju pusztító Gavriettet feljelentették a bíróságnál s kérdés, hogy ott elhiszik-e neki, hogy varjukra, nem pedig Csukoriczára vadászott.

— **Végzetes tévedés.** Szegedről írják: Egy fiatal asszony aki szegény viszonyok között is látszólag elég megelégedetten élt, kinos halállal halt meg tegnapelőtt. A megejtett vizsgálat nem tudta kideríteni a szándékos öngyilkosság tényét és így valószínű, hogy a szegény asszony szerencsétlen véletlennek esett áldozatul. A szomorú eset a következő: Dani Istvánné tegnapelőtt egy nagy halmaz gyufának a phosphorját leázattá, hogy a lakásán nagy mérvben elszaporodott patkányokat elpusztítsa. Ezután munkához látott. Néhány óra múlva a szaporán végzett munka után elfáradt, megszomjazott és hogy szomját csillapítsa, a szobába ment. Sötét volt, nem igen látta, milyen pohárhoz nyúl, kezébe került a gyufa-oldatos pohár és fenéig kiürítette. Mikor irtózatossá fájdalmak kezdtek gyötörni, bevászorgott a háztulajdonosnéhoz, és segítségért rimázkodott. Az tejet adott neki, de segíteni már bizony nem segíthetett. Az elhívott orvosnak is kárba vezett minden erőlködése, az asszonyt nem menthette meg. Estére már kiszáradott.

— A sertésvész Nagyszentmiklósról írják a „D. K.”-nek: A sertésvész, mint a disznók kérelhetlen kolerája hivatalosan konstatált legutóbb Nagy-Szent-Miklós-on is. Az ország déli része különben e veszedelmes állapot betegségről nem igen mentes, de legnagyobb a csapás ott, hol a sertésekoly nagy számmal vannak, mint N. Szt.-Miklós-on is. Ugyanis az itteni sertéshizlaldában pár ezer sertés van mindig s a környék gazdái, disznóvágás ideje lévén, tele vannak sertésekkel. Fokozza a bajt az, hogy az e hó 16-ára megengedett vásárra megtiltották a sertések felhajtását, tehát a be- és kivitel bizonytalan ideig tilos. Az állatjárvány különben még most van csak kitörőben, mivel eddig szörványosan fordult elő, ha csak aztán nem lép fel nagyobb mérvben. Különben a hatóság, mint mindenütt, itt is megtette a kellő óvintézkedéseket.

— Első magyar általános biztosító intézet. Mint lapunk hirdetési rovatából kitűnik, az Első magyar általános biztosító intézet főügynökségét Nygybecskerek és vidéke részére Singer János helybeli bank- és váltóüzlet tulajdonos vette át. A jóhírű biztosító intézet, melynek fellendülése párját ritkítja, nem szorul arra, hogy szolid üzleti elveit, nagy tőkét és olcsó díjtételeit külön kiemeljük. Az intézet igen helyesen cselekedett, midőn itteni főügynökségét egy oly fiatal ember kezébe tette le, ki ugy üzleti ismereteinél mint buzgó tevékenységénél fogva hivatva van az Első magyar ismert nagysága üzletkört még szélesebbre kiterjeszteni. Hogy Singer ur erre képes leendő, arra elég garanciát nyújt az ő egész egyénisége.

S z i n h á z.

Kis herceg.

Gonosz századunk egyik legszűnyább vonása: hogy nem hisz. Ime Deák Péter kiírta a színlapra, hogy a „Kis herceg” a „legújabb kitűnő operette” s a ház tegnap mégis üres maradt. Mert úgy látszik, hogy egyes hitetleneknek, s talán nem is a legöregebbeknek, eszébe jutott, hogy már a hetvenes évek végen elragadta a nagybecskereki közönséget Erdélyi Marietta utóérhetetlen Parthenéja és Boccaccioja, s hogy azóta számtalan jó és rossz előadásban volt alkalmunk hallani, hogy: „tilos az asszony”. Ezekből azt lehetne következtetni, hogy a kis herceg nem a legújabb operette. De mi erről nem vitatkozunk, hanem arra kérjük az igazgatóságot: ha ezt leg újabbnak tartja, vegyen elő egynehányat a legeslegújabb darabokból, mert eddig a „Charitas”-t kivéve egyetlen oly darab sem került színre, melyet az itteni közönség ne ismerne. Pedig ismétéljük, s ezt első sorban épen az igazgató érdekében hangsúlyozzuk, a becskerekai közönség — ha csak első rangú csillagokról nincsen szó — nem az előadás, hanem a darab kedvéért jár a színházba. Ha Deák ezt szem előtt fogja tartani, akkor a kassza rapport is kedvezőbb lesz.

Ami a tegnapi előadást illeti, első helyen természetesen Deákné-Vlad Gizelláról kell szólnunk. A szép asszony elragadó elegans herceg volt s nagyon szépen is énekel, de a tüzes vérű katona fiatalos hevét és kedves meg gondolatlanságát, azt hiába kerestük alakításában. Hevesi Szidi (tönökő) kemény próbára tette a hallgatóság halló szerveit, amit annál inkább kell sajnálnunk, mert van a társulatnak még egy énekesnője, kit tegnap nem foglalkoztattak. Deák Péter sok humorral adta Frimusz, ő aratta tegnap a legnagyobb sikert. Dulich Mariska igen rokonszenves hercegnő volt. Morlandry szép dalait pompásan érvényre juttatta Arkosi érczes baritonja. A zárdanövendékek meglepő preczizitással énekeltek az ismert „g a h” kórust s a zenekar ezuttal is feladata magaslatán állott. E helyütt megemlékezünk Prásoldagost hangversenymesternek tegnapi betétjéről, ki meleg tonussal és előkelő felfogással játszott hegedűn egy ép oly szép mint nehéz Troubadour-egyveleget. Donáth kar nagy diszkrét kísérete nagyban emelte a hatást.

T á v i r a t o k.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése 1895. november 13-án.)

Budapest, novemb. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház lanyhább érdeklődés mellett folytatta a köit-ségetvési vitát. A mai gyűlés legérdekesebb szónoka Ugron Gabor volt, ki Várady Károly ellenzéki beszédje után támadta ismert modorában a kormányt. Szóla szerint a Bánffy-kormány nem képviseli a nemzet méltóságát, mert még lobogóit sem képes megvédelmezni, s ha megsértik, ezért elégtételt szerezni. A kormány — ugymond — a haza érdekeit minden egyes alkalommal alárendeli idegen érdekeknek. Végül külön határozati javaslatot ad be.

Öt percznyi szünet után a képviselőház egyetlen néppárti képviselője, Zelenyák mondott filippikát a kormány ellen, különösen elítélvén annak egyházpolitikáját.

Bánffy bellovári diszpolgár.

Budapest, nov. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bellovár városának küldöttsége ma déiben átnyújtotta a miniszterelnöknek a város diszpolgári oklevelét. A polgármester beszédében elítélte a zágrábi magyarellenes tüntetéseket. A küldöttség tagjai ebédre báró Bánffy vendégei voltak. **Az utolsó egyházpolitikai törvényjavaslat.**

Budapest, nov. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szentesítés alá terjesztendő törvényjavaslatok szövegének végleges megállapítására hivatott bizottsága az országgyűlés két házának tegnap d. u. Szilágyi Dezső elnöklete alatt ülést tartott, melyen a kormány részéről Wlassics miniszter, a főrendiház részéről Gyulai Pál jegyző, a képviselőház részéről Josipovich Geza és Molnár Antal jegyzők, továbbá Papp Geza és Veszter Imre előadók voltak jelen. A bizottság megvizsgálván a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslatnak végleges szövegét, azt a két házának megállapodásaival szemben mindenben megegyezőnek s ennek folytán a törvényjavaslatot szentesítés alá terjesztendőnek találta. Ezzel az utolsó egyházpolitikai törvényjavaslat országgyűlési elinté-zése formá szerint is véget ért.

A képviselőház véderő bizottsága.

Budapest, nov. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház véderő-bizottsága b. Ambrózy Béla helyettes elnöklete alatt tartott tegnapi ülésében tárgyalás alá vette és Münich Aurél előadó részletes ismertetése, Tóth János, Tóth Aladár és b. Ambrózy felszólalásai és b. Fejérváry miniszter felvilágosításai után tudomásul vette a honv. miniszternek a honvédségi Ludovica, akadémia állapotáról, a közös hadsereg katonai nevelő és képzőintézeteiben magyar állami alapítványi helyeken levő ifjakról, az 1895. évben felállítandó hét honvéd-zenekarról és a közös hadseregtől a honvédség tényleges állományába történt tiszti áthelyezésekről szóló jelentéseit. Ezzel az ülés véget ért.

A bécsi polgármesterválasztás.

Budapest, nov. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják: A község tanács mai közgyűlésén Luegert 92 szótöbbséggel ismét megválasztották főpolgármesternek. Miután Lueger kijelentette, hogy a választást elfogadja, Friebisz kormánybiztos a község tanácsot azonnal feloszlatta. A kormánybiztos nyilatkozatát iszonyu lármával fogadták. A városban óriási izgatottság uralkodik.

Az Emke a millenniumon.

Budapest, novemb. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kolozsvárott ma tartotta az Emke választmánya ülést, melyen Bethlen Gábor gróf elnökölt, kimondotta, hogy a kultúregyletek ezredéves kiállítására és kongresszusa ügyében a közös bizottság november 21-ére Budapestre egybehívandó. A kongresszusra már eddig is nagyszámú vitakérdéseket jelentettek be.

Teli kiállítás.

Budapest, november 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) A régi műcsarnokban rendezett utolsó kiállítás, mely e hó 25-én nyílik meg, nagy és fényes lesz s talán a legnagyobb az Andrássy uti palotában eddig látott kiállítások között es minden esetben szebb a tavaszinál. Ed-dig 296 festőművész jelentette be részvételét a kiállításra. Ezek közül 230 magyar festő 554 művel ker helyet az olimpuson. A külföldi művészek közül 66-an pályáznak a nagy aranyéremre, közöttük Kurteusz, ki a múlt évben vitte el az aranypálmát. Eddig 400 kisebb-nagyobb kép érkezett meg. Holnap érkezik a müncheni „Glas-Palast”-ból egy nagy társzeker kép, mely 240.000 méterára van a hosszú ut alatt biztosítva. A sok külföldi nagyság részvételé közül legnehezebb volt a híres orosz-katona festő Polin Kurian műveinek megszerzése. Az egész orosz udvart mozgósítani kellett, hogy kinyerjék a csár beleegyezését Kurian legszebb képe, a „Kozákok” kiállítására. Csak hosszas fáradozás után sikerült 40.000 rubelnyi jótállás mellett a nagybíró képet Budapestre hozni. A külföldi festők között legtöbb a német Berlin, München és a többi nagy német művész kolóniák mind a legnagyobb művészekkel képviselik magukat. A bizonyára nagy érdeklődő közönséget vonzó „őszitárlat” utoljára nyílik meg az Andrássy uti palotában, mert a millenniumra beköltözik a városi liget bejáráján épült új palotájába.

Városi színház.

Ma, szerdán, 1895. évi november 13-án adatik

Goldstein Számi az új honpolgár

vagy:

a polgári házasság.

Eredeti fővárosi életkép dalokkal 3 felvonásban. Irta: Kövesy A. Zenéjét szerző: Delin Henrik. „Az én nevem Goldstein Számi”, „Marscheoplé”-t írta: Konti József

S z e m é l y e k:

Gölya Frigyes, tőkepezés	—	Szepessy G.
Eulaha neje	—	Havassy Sz.
Neeli, gyámleányuk	—	Dulich Mariska
Gerzson Tamás, magánzó	—	Veselényi A.
Cziczekla kisasszony	—	Zoltán Ilon
Tavaszi Aladár, iparlovag	—	Balogh István
Kádár Teréz, munkásleány	—	D. Orsi Aranka
Szalai Kornél, posta- és táviratdatiszt	—	Szabó
Virág Töncsi, varroleány	—	A. Zoltán Olga
Takacs Péter, lakatos	—	Szarvasi Sándor
Bibirc Mihály, kosárhóto	—	Kalocai
Bitiresné	—	Szenessiné
Pinczér	—	Sághi Ede
Rendőr	—	Kompolthy
Egy koldus	—	Nagy Sándor
Veron, szobaleány	—	Karácsonyi M.
Goldstein Számi	—	Deák Péter
Egy férfi	—	Kiss József

Nép mindkét nemből. Történik Budapestben.

Előadás kezdete fél 8 órakor.

Holnap csütörtökön itt először adatik:

A banyamester

legújabb operette.

Nyilttér. *)

Grünbaum Vilmos

női-ruha-terme

Nagy-Becsckereken.

Van szerencsém a tisztelt közönség figyelmét az őszi idényre beérkezett

selymek, kelmék és diszítéseim

dus választékára felhívni.

Műhelyem vezetését elsőrendű bécsi erőre bízva, főtörekvésem oda irányuland, becses vevőim bizalmát és meglegedését ezentul is legújabb divatu, elegáns kivitelű toilettek szállítása által, jutányos áruk mellett — kiérdemelni.

Készletli raktáromon nagy választékban gallérok, jaquettek, mindennemű szövet és selyembluzok, costumek, matiné, juponok, kötények.

Teljes tisztelettel

Grünbaum Vilmos.

672—x.31

*) Az e rovat alatt közölttektér nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.

Hirdetmény.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy
Nagy-Becskerek és vidéke főügynökségét
SINGER JÁNOS UR

bank- és váltóüzlet tulajdonosra átruháztuk és őt ennél fogva mindennemű biz-
 tosítások felvételével, pénzek beszedésével stb. megbiztuk.
 Minden iránybani felvilágosítással ezentúl Singer János Ur fog a n. é. közön-
 ségnek szolgálni.

Tisztelettel

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság.

Hivatkozással a fentírottakra van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy
 hazánk első intézetének

főügynökségét

átvettem és azt vezetni fogom.

A n. é. közönség becses bizalmát kérve

maradtam

hazafiúi tisztelettel

Singer János

bank- és váltóüzlet tulajdonos
 Nagy-Becskerek, Hunyady- (fő-)utca.

(889-31)